

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

**2025-YIL APREL.
NAVBATDAN TASHQARI SON**

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 625 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 28-fevraldagi
333/5-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ПРИНЦИПЫ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ, СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	12
Набиев Дилмурод Хамидуллаевич	
YaSHIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLASH TIRISH TA'SIRIDA MEHNAT BOZORINING TRANSFORMASIYASI	19
Abduraxmanov Kalandar Xo'jaevich	
РОЛЬ ТВОРЧЕСКОГО ТРУДА В ПОВЫШЕНИИ ЕГО ЭФФЕКТИВНОСТИ	26
Гулямов Саидахор Саидахмедович, Икрамов Мурат Акромович, Очилов Акрам Одilovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MAQSADIDA "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ZARURATI	33
O.X. Hamidov, D.Sh. Yavmutov	
ESG-ИНСТРУМЕНТАРИЙ КАК ФАКТОР УСИЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	38
Татьяна Юрьевна Анопоченко, Сергей Вадимович Ревунов, Роман Вадимович Ревунов	
TRANSITION OF RUSSIAN REGIONS TO A CLOSED-LOOP ECONOMY	49
Nikonov Sergey Mikhailovich, Ochilov Akram Odilovich, Filipenko Alexander Alexandrovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TUZILISHI	53
Navruz-Zoda Baxtiyor Negmatovich	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ДРАЙВЕР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА И МОДЕРНИЗАЦИИ РАБОЧИХ МЕСТ В УЗБЕКИСТАНЕ	59
Зокирова Нодира Каландаровна	
KREATIV IQTISODIYOT VA UNING INDUSTRIYA TURLARINING NAZARIY MASALALARI	64
Mamayunus Pardaev, Obid Pardaev, Akram Ochilov	
EKOLOGIK OMILLARNI HISOBGA OLGAN HOLDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHDA ERISHISH	73
Saidov Muhammadali Hakimovich, Ochilov Akram Odilovich, Esanbekov Diyorbek Mirzabek o'g'li	
INNOVATION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI KOOPERASIYASINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	81
Raxmatulla Ergashev	
KARTOSHA MOSLANUVCHAN NAVLARI TURLI EKISH MUDDATLARI VA MULCHALASHLARDA HOSILDORLIGI HAMDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	86
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Toshpulatova Surayo Tulqin qizi, Ismayilov Alisher Isroilovich	
YASHIL IQTISODIYOT – INNOVATSION RIVOJLANISHNING KALITI	90
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ» В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93
Сайёра Насимовна Хамраева	
SABZAVOT (SHIRIN) MAKKAJO'XORI AJRATILGAN MOSLANUVCHAN NAV-DURAGAYLARINI ASOSIY VA TAKRORIY EKINLAR SIFATIDA TURLI MUDDATLARDA YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	97
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Nurillaev Ilhom Xolbek o'g'li, Jabborov Botir Shukurovich	
ZAMONAVIY BOZOR MUNOSABATLARIDA SAVDONI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI	101
Ivatov Irisbek	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	105
Yadgarov Akram Akbarovich, Abdiyeva Flora Botir qizi	
GREEN ECONOMY: GLOBAL PERSPECTIVE AND UZBEKISTAN'S PATH	110
Dilmurod Mirza-Akhmedovich Rasulev, Dildorakhon Ulugbek kizi Shomuradova	

OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TARG'IB QILISH BO'YICHA XORIJ TAJRIBASI	113
Musayev Bekjon Shukurillayevich	
TURIZM INDUSTRIYASINI BARQAROR STRATEGIK RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN USULLAR TAHLILI	116
Turdibekov Xasan Ibragimovich	
ЗЕЛЁНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ФАКТОРЫ ЕГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	120
Орипов Ильхом Абдуллаевич	
Перспективы развития цифровой трансформации в Республике Узбекистан	128
Мусабеков Джорабек Хакимджанович, Воронин Сергей Александрович	
YASHIL IQTISODIYOT – BARQAROR RIVOJLANISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA	133
G.Erkayeva	
Barqaror ish o'rinlarini yaratishda yashil iqtisodiyotning o'rni	138
Qo'chqorov G'aybulla Fayzullayevich, Qo'ziyeva Shaxnoza Bozor qizi	
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	141
Фазлитдин Бахадиорович Аминов	
RESPUBLIKADA EKOLOGIK TOZA MAHSULOT YETISHTIRISH ASOSIDA ELEKTRON SAVDONI RIVOJLANTIRISH	145
Q. J. Mirzayev, F. F. Ulug'murodov	
Qoraqalpog'istonda sanoatni restruktizatsiyalash va yashil iqtisodiyotni rivojlantirish: muammolar, istiqbollar va statistik tahlillar	150
Abipova Gulmira Salavatdinovna	
CHORVACHILIK XO'JALIKLARINI RIVOJLANTIRISHDA AGLOMERATSIYANING AHAMIYATI	153
Xusainov Oybek Jabborovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA STRATEGIYASINING KOMPANIYA UCHUN AHAMIYATI	156
Ergashev Toxir Kurbanovich, Toxirova Nigora Zokirjon qizi	
CHORVACHILIK KLASSTERLARI VA AGLOMERATSION RIVOJLANISH: O'ZARO TA'SIR VA SYNERGIYALAR	161
Xusainov Oybek Jabborovich	
HUDUDLARNING INNOVATSIYON SALOHİYATINI BAHOLASH	165
J.A. Ismatullayev, A. Do'lanov	
СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	171
Нафасов Тохиржон, Г. П. Эркаева	
Mamlakatimizda ishsizlikni kamaytirishga qaratilgan islohotlar	174
Djurayev Olimjon Narkulovich	
USE OF THE ADVANCED EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES OF FARMING AND HOUSEHOLDS	178
Ochilova Nargiza Akramovna	
SHAHAR AGLOMERATSIYALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI	181
Xidoyatova Nigora Shorakibovna	
IQTISODIY O'SISHDA MEHNAT MIGRATSIYASINING AHAMIYATI	184
Djurayev Olimjon Narkulovich, Saidakbarov Jamshid Ne'matullo o'g'li	
TURIZMNIDA RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	189
Qosimov Jahongir	
РЫНОК ГОСТИНИЧНЫХ УСЛУГ В ТУРИЗМЕ В УСЛОВИЯХ ДИВЕРСИФИКАЦИИ И ДЕМОКРАТИЗАЦИИ ГОСТИНИЧНОЙ ИНДУСТРИИ	192
Ташмаматов Садирдин Нажмиддинович	

O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KADRLAR MALAKASINI OSHIRISHDA DUAL TA'LIMDAN FOYDALANISHNI BOSHQARISH	196
Ochilov Akram Odilovich, Xamidova Mo'tabarxon Abdumalik qizi	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA AUTSORSING XIZMATLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	201
Nasiba Ergasheva	
KORXONALARDA XODIMLARNI BOSHQARISHNING ASOSIY TAMOYILLARI	207
Djurayev Olimjon Narkulovich, Nurullayeva Vazira O'ktamovna	
ЗЕЛЁНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ПЕРСПЕКТИВЫ И РИСКИ	211
Номазов Бахром Бобомуродович	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ESG В ФИНАНСОВУЮ СФЕРУ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	215
Алимова Азиза Шерзатовна	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DIGITAL TECHNOLOGIES ON MANAGEMENT	219
Ergashev Tokhir Kurbanovich, Tohirova Nigora Zokirjon kizi	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT STRATEGIYASI" NI AMALGA OSHIRISHNING ZARURIYATI VA ISTIQBOLLARI	224
Ergasheva Nazira Muratovna, Soyibov Mirjon Bekjonovich	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УСЛУГ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ И КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ	227
Алимова Муниса Юлчиевна	
РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗНАЧИМОСТИ.....	232
Расулов Нозимжон Набиджонович	
AGLOMERATSIYA VA IQTISODIY O'SISH: SABAB-OQIBAT ALOQASI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	236
Xidoyatova Nigora Shorakibovna	
KORXONALARNING SOLIQ IDORALARIDA HISOBGA OLINISHIDAN HOSIL BO'LGAN ORTIQCHA TO'LOVLARINI BOJXONA TO'LOVLARIDA HISOBGA OLISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	239
Boykabilov Bahodir Mustafaevich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLARGA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI	242
Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Bozorov Yashnarbek Xayrulla o'g'li	
ORGANIK QISHLOQ XO'JALIGIDA "IXTISOSLASHTIRILGAN AGROKOOPERATIV" TASHKIL ETISH ORQALI TA'MINOT ZANJIRI BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH.....	248
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHI UCHUN ZAMONAVIY HUQUQIY ASOSLARI.....	254
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
TURIZMNING MADANIY-TARIXIY RESURLARI: ASOSIY TUSHUNCHALAR VA TAMOYILLAR	258
Ruzmanov Dilshod Usmanovich	
BARQAROR TURIZM DESTINATSIYALARINING SIG'IMINI BAHOLASH METODIKASI.....	262
Ibroximov Nodirbek Xasanovich	
ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ КАК ОСНОВА ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	266
Хусаинов Равшан Рахимович	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ И ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	272
Раимова Муборак Джурраевна	
"YASHIL IQTISODIYOT" NING ASOSIY XUSUSIYATLARI	276
Djumayev Asqar Xaydarovich	

RAQAMLI MARKETINGNING ISTE'MOLCHI XULQ-ATVORIGA TA'SIRI.....	281
Raimova Muborak Jurayevna, Dilmurodov O'tkir	
HUDUDNING IJTIMOIIY-IQTISODIY SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	287
SH.A. Buriyev	
SAVDO XIZMATLARINING ASOSIY FAOLIYAT KO'RSATKICHLARI TIZIMINI BAHOLASH.....	291
Muxamedova Aziza Ravshanovna	
YASHIL IQTISODIYOT VA GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI: YASHIL IQTISODIYOTNING IQLIM O'ZGARISHINI YENGISHDAGI O'RNI VA GLOBAL HAMKORLIK.....	295
Usmonov Murodjon Xolmurod o'g'li, Ulug'bek Eshmaxmatov	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ МЕХАНИЗМА НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА.....	299
Абдулов Дамир Рустамович	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH ISTIQBOLLARI	305
Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Boliyeva Baxora Farxodovna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА: КОНЦЕПЦИИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	308
Туляганова Шахноза Самукджановна	
O'TA ERTAGI TARVUZNING HIMOYALANGAN JOYLAR UCHUN MOSLANUVCHAN NAV VA DURAGAYLARINI AJRATISH, ULARNI TURLI O'G'IT ME'YORLARIDA HOSILDORLIGI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	311
Ostonaqulov Toshtemir Eshimovich, Amirov Xamidulla Suyunovich, Umirova Durdona Muqum qizi	
ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЛОДООВОЩНОЙ ОТРАСЛИ В УЗБЕКИСТАНЕ	315
Уралов Элшод, Вельм М.В.	
DEVELOPMENT STRATEGY AS A MODEL OF PROGRESS IN HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN.....	320
Abdiev Alimardon	
ОСОБЕННОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СЕКТОРА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ И РАЗВИТИЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА.....	322
Мухаммадбобур Салимов	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	326
Suyunov Jabbor Mahmudovich	
"SALOHİYAT" TUSHUNCHASINING MAZMUNI VA IQTISODIY-IJTIMOIIY MOHIYATI.....	331
Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	334
Salimov Muhammadbobur Qodir o'g'li	
O'QUV JARAYONLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	337
Tilakov Sherzod	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING XALQARO TAMOYILLARI ASOSIDA BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA YASHIL IQTISODIYOTNING AHAMIYATI.....	340
Sattarov Umirzoq, Ro'ziev Zafar Ikromovich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT XOM ASHYOLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH TENDENSIYALARI.....	343
Xazratov Sarvar Ibragimovich	
YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIIY TENDENSIYALARI	348
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, O'rinov Diyorbek Xolmo'min o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATI O'QUV MARKAZLARI VA KURSLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	353
Tilakov Sherzod Akbarovich	

SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT ISHLAB CHIQRARISH VA SOTISH SIFATI HAMDA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNI BOSHQARISH YO'NALISHLARI.....	357
Ochilov Akram Odilovich, Ziyodullayeva Marjona Alisher qizi	
OMMAVIY TADBIRLAR YORDAMIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH: O'ZBEKISTON VA XALQARO TAJRIBA.....	360
Ibragimov Sardorbek Xusanovich	
Анализ цифровой трансформации и её влияния на привлечение инвестиций в регионы Узбекистана.....	365
Рахмонова Дурдона Хасан кизи	
Korxona moliyaviy salohiyatini baholashning statistik tahlili.....	370
M.O. Musurmonova	
DIRECTIONS FOR IMPROVING THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM OF THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	377
Kadirov Lutfulla Khalimovich	
PROBLEMS OF EMPLOYMENT IN THE LABOR MARKET OF UZBEKISTAN AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR THEIR SOLUTION.....	381
Sharopov Temirmalik Rustam o'g'li	
"YASHIL" IQTISODIYOT TAMOIYILLARI ORQALI QASHQADARYO VILOYATI SANOAT KOMPLEKSINI TAKOMILLASHTIRISH	385
U.Shukurov	
FOREIGN EXPERIENCES IN ATTRACTING INVESTMENTS IN SERVICE INDUSTRIES	390
Hazratkulov Shahboz Boboqul ogli	
YASHIL IQTISODIYOTDA TA'LIMNING ROLI.....	394
Babayeva Lola Ibragimovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI UCHUN DAVLAT TOMONIDAN YARATILAYOTGAN IMKONIYATLAR.....	398
Xudoyorov Azizbek Avaz o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI YAXSHILASHNING XORIY TAJRIBASI.....	404
Safarov Sh. S.	
IJTIMOYIY MENEJMENTDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI.....	408
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Davronova Farangiz	
«ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ: КАЗНАЧЕЙСКИЙ КОНТРОЛЬ В БЮДЖЕТНОМ ПРОЦЕССЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕГО РАЗВИТИЯ»	415
Файзуллаева Зилола Равшановна, Д.Х. Пулатов	
YANGI O'ZBEKISTONDA YASHIL RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING ASOSIY JIHATLARI.....	421
Urozoza Shaxlo Hasan qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	427
Safarov Shoxrux Sattor o'g'li	
PROSPECTS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF HUMAN RESOURCES IN UZBEKISTAN.....	431
Alimardonova Gulfizoda Alimardon kizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KAPITAL QO'YILMALAR HISOBINI TO'G'RI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI.....	434
Egamberdiyeva Salima Rayimovna	
QASHQADARYO VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA ISTIQBOLLARI	441
Berdimurodova Farzona Bahodir qizi, Sh. Xolliyev	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BIZNES VA IQTISODIYOTDAGI ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	446
Davronova Farangiz Ilhom qizi	

ZAMONAVIY RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA PUL VA BANK TIZIMLARINI TASHKIL ETISHNING ISTIQBOLLARI HAMDA AHAMIYATI	452
Axtamova Ozoda Ulug'bek qizi, Cho'liyeva Gulsanam Yulchi qizi, G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI: TARKIBIY O'ZGARISHLARNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	460
N. Qo'ziboyeva	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI TARKIBIY O'ZGARISHLAR ORQALI RIVOJLANTIRISHNING ZARURATI.....	466
Vayskulov Ramazon Alisher o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZM KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY INTEGRATSIYA.....	470
Xushvaqtov Ramziddin	
ILMIY SALOHİYAT VA OLIY TA'LIM SIFATINING UZVIY BOG'LIQLIGI: TAHLIL VA TAVSIYALAR	476
Muratov A'zam Alisher o'g'li, Ochilov Akram Odilovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: GREEN CREDIT	480
Eshtemirova Ma'rifat Akram qizi, Kabilova Shaxnoza Jurayevna	
DEHQON XO'JALIGI MAHSULOTLARI NARXLARINING DINAMIKASI VA BOZOR MUVOZANATI MODELLARINI QO'RISH.	483
Ergashov Yashnarbek Istamovich	
The Role of Renewable Energy in the Green Economy.....	488
Khudoyberdiyeva Olima, Yakhshikulova Mokhinur	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish: asosiy muammolar va imkoniyatlar	494
Jumanazarov Asilbek Utkirbek o'g'li, Ulug'bek Eshmaxmatov	
SANOAT KORXONALARINING RAQOBAT USTUNLIGI ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASH OMILLARI	498
Ro'ziqulov Jamshid Ulug'bek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INSON RESURLARINI BOSHQARISH SIYOSATINING ZAMONAVIY TRENDLARI HAMDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	504
Shodiyev Jahongir 504	
YASHIL IQTISODIYOT: O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	509
Babayeva Lola Ibragimovna, Sh. S. Sa'dullayev	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA MAHSULOTLAR INTENSIV RIVOJLANISHINI TA'MINLASH JARAYONLARI	512
Saburov Jumanazar Salievich	
SUG'URTA XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI VA MEXANIZMLARI.....	516
E.Sobirov	
"YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH ORQALI TABIIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY FAOLIYATNING ATROF-MUHITGA SALBIY TA'SIRINI KAMAYTIRISH	520
Xo'janova Gulshoda Otamurodovna	
QISHLOQ JOYLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL YO'NALISHLARI	526
Dilafroz Taylakova	
KORXONALARDA EKOLOGIK INVESTITSION LOYIHALARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI TAHLILI.....	532
Ulashov Aliboy Rashid o'g'li	
YURTIMIZDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANK VA MOLIYAVIY TIZIMLAR UCHUN YANGI IMKONIYATLAR TAHLILI HAMDA KELGUSIDAGI ISTIQBOLLARI	538
G'aniyev Shaxzod Shuhrat o'g'li, Alarov Asilbek Oybek o'g'li	
SANOAT KORXONALARINING EKOLOGIK BARQARORLIGI VA EKOLOGIK IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH MASALALARI.....	545
O'rinov Diyor, Xolliyev Sh.B.	

YASHIL IQTISODOYOT VA UNDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR.....	549
Ermuminov Elbek Erkin o'gli, Ilmiy rahbar: Yaxshiqulova Moxinur Toxir qizi	
XIZMATLAR SOHASIDA KADRLARNING TUTGAN O'RNI	553
Turayeva Nargiza Rustamovna	
IQTISODIYOTDA TARKIBIY O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	557
G.P.Erkayeva, N.H.Qo'ziyoyeva	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHNING AHAMIYATI VA O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH STRATEGIYASI	560
Samadova Jasmina Sherali qizi, Sh. Xolliyev	
"YASHIL" ENERGETIKA VA "YASHIL" IQTISODIYOT.....	564
Qarshiyeva Dilsora Ismoil qizi, Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
MAMLAKAT BUDJETINING SHAKLLANISHI VA DAROMADLAR TAQSIMOTINING IQTISODIYOTDAGI ROLI	569
Ashirqulova Sevinch Sarvar qizi, Sh. Xolliyev	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	574
Urozova Shahlo Hasan qizi, Rahmonova Tillaoy Malik qizi	
"YASHIL" IQTISODIYOT INNOVATSION RIVOJLANISHINING KO'RSATGICHLARI.....	579
Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, Usmonov Murodjon Dusmurot o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNI TARTIBGA SOLISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	583
Mirzayev Qulmamat Djonuzoqovich, Mirzayev Azzamjon Jonuzokovich, Eshquvvatova Nodira Abdullayevna	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA IQTISODIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	588
Mirzayev Qulmamat Djonuzoqovich, Eshquvvatova Nodira Abdullayevna	
СТРАТЕГИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАНА: РОЛЬ ИННОВАЦИЙ И ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА В ЭПОХУ НООНОМИКИ.....	593
Чекулаева Кристина	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ПРИ ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	599
Чекулаева Кристина	
YASHIL IQTISODIYOT – MAMLAKAT TARAQQIYOTINING ASOSIY OMILI.....	605
Oybek Hamdamov, Qosimov Jahongir	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INSON KAPITALI SIFATINI OSHIRISHDA TA'LIMNING AHAMIYATI	608
M.Ostanova, Ro'ziyev Ramshid	
MODERN LEGAL BASIS FOR THE EFFICIENT USE OF FINANCIAL RESOURCES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN OUR COUNTRY	613
Ismoilova Gulrux, Khayriddinov Shukhrat Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA TABIIY - IQTISODIY MANBAALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEXANIZMI	617
Mavlonov Shaxzod Shahobiddin o'g'li, Mavlonova Surayyo Xasan qizi	
YANGI O'ZBEKISTONDA SOHALARNI RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	621
Gulrux Arslon qizi Ismoilova	

“YASHIL IQTISODIYOT”NING ASOSIY XUSUSIYATLARI

Djumayev Asqar Xaydarovich

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining
“Raqamli iqtisodiyot” kafedrasida katta o'qituvchisi
askardjumayev@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada yashil iqtisodiyotning asosiy xususiyatlari ko'rib chiqilib, barqaror iqtisodiy o'sish va rivojlanishni ta'minlashda atrof-muhitga bo'lgan ta'sirni o'ziga xos “ekologik yo'lak” doirasida amalga oshirish zarurligi ilmiy asoslangan. Ekologiya – bu iqtisodiyotning ajralmas qismi bo'lib, insoniyat faoliyati bevosita unga bog'liq ekani ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: ekologiyalashtirish, noosfera, ekologik yo'lak, ekologik barqarorlik, ekologik xavf, energiya samaradorligi, bioiqtisodiyot, ehtiyotkorlik tamoyili, ekologik qonunlar.

Abstract: This article examines the key features of the green economy and substantiates the necessity of implementing environmental impact measures within a unique "ecological corridor" to ensure sustainable economic growth and development. From a scientific standpoint, it is argued that ecology is inherently linked to the economy and that human life activity directly depends on it.

Key words: greening, noosphere, ecological corridor, environmental sustainability, environmental risk, energy efficiency, bioeconomy, precautionary principle, environmental legislation.

Аннотация: В статье рассматриваются основные характеристики зелёной экономики и обосновывается необходимость осуществления воздействия на окружающую среду в рамках своеобразного "экологического коридора" для обеспечения устойчивого экономического роста и развития. С научной точки зрения доказывается, что экология – это неотъемлемая часть экономики, а жизнедеятельность человека напрямую зависит от неё.

Ключевые слова: экологизация, ноосфера, экологический коридор, экологическая устойчивость, экологический риск, энергоэффективность, биоэкономика, принцип предосторожности, экологическое законодательство.

KIRISH

Hayotimizning barcha jabhalarini, butun taraqqiyot va iqtisodiyotni “ekologiyalashtirish” – bugungi kunda shunchaki insonparvarlik chaqirig'i emas, balki inson va tabiat o'rtasidagi munosabatlarda uyg'unlikni ta'minlash zaruratini chuqur anglash natijasidir.

Inson o'zining aql-idroki va texnik imkoniyatlari sababli go'yoki tabiatdan ajralgandek bo'ldi va boshqa tirik mavjudotlar imkoniyatlarini cheklovchi tabiiy kuchlardan nisbatan mustaqil bo'la oldi. Biroq zamonaviy tarix bu fikrning asossizligini yaqqol ko'rsatdi. Rivojlanishning bunday yo'li inson va tabiatning uyg'un evolyusiyasini izdan chiqarib, uni ekologik halokatlar zanjiriga aylantirish xavfini tug'dirmoqda.

Shu sababli, insonning atrof-muhit bilan uyg'un munosabatlarga qaytishi muhim zaruratga aylandi. Inson hanuzgacha biosferaning bir qismi bo'lib qolmoqda va o'zining uzoq muddatli farovon yashashi va rivojlanishi uchun ehtiyojlarini sayyoramizning tabiiy imkoniyatlariga muvofiq tarzda shakllantirishi zarur. Bu esa noosferaviy rivojlanishni – ya'ni aql-idrok asosidagi rivojlanish modelini – nazarda tutadi. Bunday modelda insoniyat o'zini o'rab turgan muhit bilan munosabatlarni ongli ravishda tartibga soladi va o'z evolyusiyasini o'zi boshqaradi. Bu g'oyalar, avvalo, akademik V.I. Vernadskiy nomi bilan bog'liq.

Noosferaviy rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan birinchi jiddiy harakat – hozirgi kunda jahon hamjamiyati tomonidan insoniyatning barqaror kelajagini ta'minlovchi asosiy yo'l sifatida e'tirof etilgan barqaror rivojlanish konsepsiyasi hisoblanadi. Mazkur konsepsiyani amalga oshirishning asosiy mexanizmi sifatida “yashil iqtisodiyot” modeli taklif etilmoqda.

Haqiqiy noosferaga yetib borish uchun insoniyat o'z faoliyatini ekotizimlar va butun biosferaning murakkab muvozanat mexanizmlariga moslashtirishi lozim. Endilikda iqtisodiy rivojlanish jarayoni tor “ekologik yo'lak” doirasida amalga oshirilishi kerak. Shu bois, yaqin-yaqingacha o'zgarmas haqiqat sifatida qaralgan “avval iqtisodiy o'sish, keyin ekologik muammolar yechimi”, “inqirozdan chiqqach, ekologiyaga e'tibor berish kerak” kabi da'volar tubdan qayta ko'rib chiqilishi lozimligi tan olinmoqda.

Dunyo miqyosida bo'lgani kabi, O'zbekiston oldida ham zamonaviy vazifalar turibdi. Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish va innovatsion rivojlanishni jadallashtirish zarurati bevosita barqaror rivojlanishga erishish

bilan bog'liq. Bu esa "yashil iqtisodiyot" tamoyillarini amaliyotga joriy qilishni, ishlab chiqarish va iste'mol jarayonlarini ekologik standartlarga muvofiqlashtirishni taqozo etadi.

Ushbu maqolaning asosiy maqsadi – "yashil iqtisodiyot" shakllanish jarayonidagi o'ziga xos jihatlar va asosiy xususiyatlarni tahlil qilishdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Global ekologik muammolar hamda iqtisodiyotni "ekologiyalashtirish" masalalari yuzasidan tadqiqotlar XX asrning 1970–1980 yillaridan boshlab ko'plab g'arb olimlari, shuningdek, sobiq Sovet Ittifoqi olimlari tomonidan olib borilgan. Bu borada akademik V.I. Vernadskiyning quyidagi fikrlari alohida ilmiy va konseptual ahamiyat kasb etadi: "Inson o'zining aql-idroki va texnik mukammalligi bilan boshqa turdagi tirik mavjudotlarning imkoniyatlarini qat'iy tartibga soluvchi tabiiy kuchlardan sezilarli darajada mustaqil bo'la oldi, u tabiatdan ajralib chiqdi va o'z faoliyati bilan unga salbiy ta'sir ko'rsatishni boshladi."

Haqiqatan ham, o'sha davrda – SSSRda ham, ko'plab rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarda ham – Ikkinchi jahon urushidan so'ng asosan ekstensiv iqtisodiy o'sish modeli qo'llanilgan edi. Bu model, o'z navbatida, global miqyosda atrof-muhitga katta salbiy ta'sir ko'rsatdi va jiddiy ekologik muammolarni yuzaga keltirdi.

Rossiyalik iqtisodchi olimlar S.N. Bobilev va V.M. Zaxarov o'zlarining "Krizis: ekonomika i ekologiya" nomli risolasiida quyidagicha fikr bildiradilar: "Faqat XX asrning o'zida ijobiy iqtisodiy niyatlar va ularning salbiy ekologik oqibatlarini o'rtasidagi tafovut ko'plab hollarda iqtisodiy natijalarni yo'qqa chiqargan. Masalan, AQShda eroziya natijasida o'n millionlab gektar qishloq xo'jalik yerlarining nobud bo'lishi, Buyuk ko'llarning ifloslanishi ularni tozalash uchun o'nlab milliard dollarlik xarajatlarni talab qilgan. Sobiq SSSRda esa yirik ijtimoiy-iqtisodiy dasturlar – Orolbo'yi hududini sug'orish, Sibir va Qozog'istonning qo'riq hamda bo'z yerlarini o'zlashtirish – nihoyatda katta ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy zararlar keltirib chiqargan."

O'zbekistonlik taniqli iqtisodchi olim, professor A.V. Vaxobov o'zining "Yashil iqtisodiyot konsepsiyasini amalga oshirishning xorij tajribasi va undan O'zbekiston amaliyotida foydalanish imkoniyatlari" nomli ilmiy maqolasida mamlakatimizda mavjud ekologik muammolarni chuqur tahlil qilgan va ularni bartaraf etish bo'yicha qator ilmiy asoslangan takliflarni ilgari surgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda global miqyosda "yashil iqtisodiyot"ga o'tish jarayonlari bilan bog'liq kuzatish, ma'lumotlarni yig'ish, tahlil va umumlashtirish, guruhlash, qiyosiy tahlil, monografik kuzatish, tizimli yondashuv kabi ilmiy metodlardan foydalanildi. Tadqiqotning metodologik asosi sifatida kompleks yondashuv qabul qilindi, bu esa ekologik va iqtisodiy omillar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur tahlil qilishga imkon berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda salbiy ekologik tendensiyalarning saqlanib qolishi juda xavfli oqibatlarga olib kelishi muqarrar bo'lib turibdi. Hozirgi vaqtgacha amalda bo'lgan iqtisodiy model doirasida sayyora aholisining ortib borishi biosferaning halokatiga olib kelishi mumkin. Prognozlarga ko'ra, 2040-yilga kelib yer yuzi aholisi 8 milliarddan 9 milliard kishigacha ko'payadi. Shu bilan birga, o'rta sinf iste'molchilarining soni kelgusi 20 yil ichida 3 milliardga oshishi, barcha resurslarga bo'lgan talab esa geometrik progressiya asosida ortib borishi kutilmoqda.

Xususan, 2030-yilga borib dunyo aholisining:

- oziq-ovqatga bo'lgan ehtiyoji – 50 foizga;
- energiyaga – 45 foizga;
- suv resurslariga – 30 foizga ortadi.

Bularning barchasi ekstensiv iqtisodiy o'sishga yangi va jiddiy cheklovlar qo'yadi.

Insoniyat va iqtisodiyotni rivojlantirishning yangi yo'llarini ishlab chiqish zarurati jahon hamjamiyati tomonidan allaqachon e'tirof etilgan. 1980-yillarning oxiri – 1990-yillarning boshlarida rivojlanishning an'anaviy modelini o'zgartirish ehtiyoji jamiyat va iqtisodiyotni baholashda yangi konseptual va metodologik yondashuvlarni shakllantirdi. Bu davrda BMT doirasida ikki muhim nazariy yo'nalish ishlab chiqildi: barqaror rivojlanish (Sustainable Development) va inson salohiyatini rivojlantirish (Human Development).

Insoniyat taraqqiyoti uchun ekologik muammolarni hal qilish zarurati BMT tomonidan qabul qilingan 2000–2015-yillarga mo'ljallangan "Mingyillik rivojlanish maqsadlari" (Millennium Development Goals) da o'z aksini topgan. Ushbu maqsadlardan biri – ekologik barqarorlikni ta'minlashdir. Keyinchalik, 2015-yil sentabr oyida bo'lib o'tgan BMT sammitida yangi kun tartibi – Barqaror rivojlanish maqsadlari (Sustainable Development Goals) qabul qilindi. Ushbu maqsadlar 2016–2030-yillarda jahon mamlakatlari rivojlanishining ustuvor yo'nalishlarini belgilab berdi.

BMT ma'ruzalari ta'riflarida "yashil iqtisodiyot" – bu insonlarning farovonligini oshiradigan va ijtimoiy adolatni ta'minlaydigan, shu bilan birga atrof-muhitga bo'lgan salbiy ta'sirni va degradatsiyani sezilarli darajada kamaytiradigan iqtisodiy model sifatida tavsiflanadi.

"Yashil iqtisodiyot"ni shakllantirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur:

- tabiiy resurslardan samarali foydalanish;
- tabiiy kapitalni saqlash va ko'paytirish;
- ifloslanishni kamaytirish;
- kam uglerodli iqtisodiy modelga o'tish;
- ekotizim xizmatlarini saqlash;
- bioxilma-xillikni asrash;
- daromad va bandlikni oshirish.

Shuningdek, "yashil iqtisodiyot"ga xos bo'lgan asosiy xususiyatlar quyidagilardan iborat:

- ekologik barqarorlik va iqtisodiyotning "yashillashtirilishi";
- ijtimoiy yo'naltirilganlik;
- maksimal tarkibiy va hududiy qamrov;
- tabiiy ne'matlarning qiymatini oshirish;
- bilimga asoslangan rivojlanish;
- ekologik xavflarni minimallashtirish;
- innovatsionlik;
- energiya samaradorligi va kam uglerodli texnologiyalar;
- oqilona iste'mol va ishlab chiqarish modellari;
- taraqqiyotni baholashda yangi indikatorlar va yondashuvlar.

"Yashil" iqtisodiyot va barqaror rivojlanishning asosiy elementlari

2030-yilgacha bo'lgan davr uchun global kun tartibini shakllantirishda Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishning majburiy elementlari BMT Bosh kotibining 2015-yildan keyingi davrda barqaror rivojlanish sohasidagi kun tartibi bo'yicha umumlashtiruvchi ma'ruzasida bayon etilgan (BMT Bosh Assambleyasining 69-sessiyasi, 2014-yil 4-dekabr). Ular quyidagicha ifodalangan:

- Odamlar – ayollar va bolalar uchun sog'lom hayot kechirish, ta'lim olish va faol ishtirok etish imkoniyatlarini yaratish;

- Sayyora – ekotizimlarni hozirgi va kelajak avlodlar manfaatida saqlab qolish;
- Qadr-qimmat – qashshoqlikni tugatish va tengsizlikka qarshi kurash;
- Farovonlik – inklyuziv, barqaror va shaffof iqtisodiyotni barpo etish;
- Adolatli boshqaruv – tinchlik va xavfsizlikni ta'minlovchi samarali institutlarni rivojlantirish;
- Hamkorlik – barqaror rivojlanish yo'lida global birdamlikni kuchaytirish.

Shu nuqta nazardan, "yashil iqtisodiyot" barqaror rivojlanishning har bir asosiy elementini amalga oshirish uchun poydevor vazifasini bajaradi, deb qaralmoqda. Shuni alohida ta'kidlash joizki, "yashil iqtisodiyot" konsepsiyasi barqaror rivojlanish konsepsiyasining o'rnini egallamaydi. Biroq hozirgi sharoitda barqarorlikka erishish deyarli to'liq tarzda "to'g'ri iqtisodiy model", ya'ni ekologik jihatdan mas'uliyatli va resurslarni tejovchi iqtisodiyotni shakllantirishga bog'liq.

So'nggi o'n yilliklarda insoniyat an'anaviy "jigarrang iqtisodiyot" modeli asosida iqtisodiy o'sish va boylikni ta'minladi. Endilikda esa, barqarorlikka erishish global ustuvor maqsad bo'lib qolmoqda. Bu esa jahon iqtisodiyotini ekologik tamoyillar asosida "yashillashtirish" zaruratini keltirib chiqarmoqda.

BMT tomonidan taklif etilgan majburiy elementlar barqaror rivojlanish yo'lida chuqur transformatsiyaga xizmat qiluvchi universal, kompleks va tizimli yondashuv asosida shakllantirilgan. Ular quyidagilardir:

- Aholi farovonligini oshirish va qashshoqlikni bartaraf etish – bu barqaror rivojlanish kun tartibining eng muhim tarkibiy qismidir.

- Kuchli, inklyuziv va transformatsion iqtisodiyotni shakllantirish – iqtisodiy o'sish orqali umumiy farovonlikka erishish maqsad qilinadi.

- Xotin-qizlar va bolalar uchun sog'lom hayot, sifatli ta'lim va teng imkoniyatlar yaratish – bu ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash omilidir.

- Ekotizimlarni saqlash – bu iqlim o'zgarishi, bioxilma-xillikning yo'qolishi, cho'llanish va er resurslarining samarasiz ishlatilishiga qarshi kurashni nazarda tutadi.

- Tinch-totuv yashashni rag'batlantirish va kuchli institutlarni barpo etish – barqaror boshqaruv mexanizmlarini mustahkamlash orqali amalga oshiriladi.

- Global hamkorlikni safarbar etish – bu Mingyillik deklaratsiyasi (2000-yil) va 2030-yil kun tartibi tamoyillari asosida amalga oshirilishi lozim.

Yashil investitsiya sohalari (YuNEP tavsiyasi asosida)

Iqtisodiyotni “yashillashtirish” maqsadida BMTning Atrof-muhit dasturi (YuNEP) quyidagi 10 ta ustuvor sohaga sarmoya kiritishni tavsiya etgan:

1. Qishloq xo'jaligi
2. Binolarni issiqlik va yoritish tizimlari
3. Energiya ta'minoti
4. Baliqchilik sohasi
5. O'rmon xo'jaligi
6. Sanoat
7. Turizm
8. Transport
9. Chiqindilarni boshqarish
10. Ichimlik suvi va suv resurslari
11. Energetika sektori (shu jumladan qayta tiklanuvchi energiya manbalari)

Iqtisodiyot uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan energetika sohasi atrof-muhitning ifloslanishi, tabiiy resurslarning kamayishi va qo'riqlanadigan yerlarning degradatsiyasiga eng katta hissa qo'shmoqda. Bunday holat, ayniqsa energiya resurslari zaxiralari kam yoki umuman yo'q bo'lgan dunyoning ko'plab mamlakatlariga xos emas. Shu sababli, yashil iqtisodiyotning hududiy va tuzilmaviy-texnologik ko'lami dolzarb masala sifatida ko'riladi.

Yashil iqtisodiyot faqat global miqyosda muvaffaqiyatga erishishi mumkin. Faqat rivojlangan mamlakatlarda amalga oshirilayotgan ekologiyalashtirish jarayonlari yakuniy natijada dunyoning asosiy iqtisodiyotlariga ta'sir ko'rsatmasdan samarali bo'lishi mumkin emas. Masalan, rivojlangan davlatlar kam uglerodli iqtisodiyotga o'tishda qanchalik katta sa'y-harakatlar amalga oshirmasin, issiqxona gazlarining eng yirik emitentlari – Xitoy, Hindiston va Rossiya bilan muvofiqlashtirilmagan holda global iqlim tizimidagi buzilishlarning oldi olinmaydi. Shunday qilib, sayyoramiz biosferasiga bog'liq global ijtimoiy ne'matlarni himoya qilish uchun insoniyatning birgalikdagi sa'y-harakatlari muhim hisoblanadi.

Ko'pgina davlatlar inqirozga qarshi dasturlarni faol ishlab chiqmoqdalar va ularning asosiy komponentlaridan biri – ekologik omillardir. “Yigirmatalik” davlatlari iqtisodiyotni rag'batlantirish bo'yicha qabul qilgan choralar paketida ajratilgan 3,3 milliard AQSh dollarining qariyb 16 foizi yashil investitsiyalarga yo'naltirilmoqda. AQShda qabul qilingan qonunga ko'ra, federal hukumat “yashil” biznesda innovatsiyalarni va o'sishni qo'llab-quvvatlash uchun 90 milliard AQSh dollari sarmoya kiritishi kerak.

Skandinaviya davlatlari esa iqtisodiyotni ekologik jihatdan mos texnologiyalar, mahsulotlar va xizmatlar ishlab chiqarishga ixtisoslashgan sohalar foydasiga tubdan qayta tashkil etish yo'lga o'tmoqda. Inqiroz sharoitida bunday qayta tuzilish ekologik jihatdan ilg'or faoliyat turlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash orqali amalga oshirilmoqda.

Yaqinda Yevropa Ittifoqi mamlakatlari 2020-yilga kelib issiqxona gazlari chiqindilarini 20 foizga kamaytirish, energiya samaradorligini 20 foizga oshirish va qayta tiklanuvchi energiya manbalari ulushini 20 foizga yetkazishni nazarda tutgan 20:20:20 strategiyasini ishlab chiqdi. Ushbu strategiya Yevropa iqtisodiyotida muhim o'zgarishlar yasadi va hozirgacha samarali natijalar bermoqda. Masalan, Germaniyada qayta tiklanuvchi energiya manbalari orqali ishlab chiqarilayotgan elektr energiyasi umumiy ishlab chiqarishning 28 foizini tashkil qilmoqda. AQSh esa 2050-yilga kelib chiqindilarni 50 foizga, 2080-yilgacha esa 80 foizga kamaytirishni maqsad qilgan.

Yashil iqtisodiyotning muhim sohalaridan biri – bioiqtisodiyot – tobora rivojlanmoqda. Bioiqtisodiyot atamasi 2000-yillarning boshlaridan boshlab keng ommalasha boshladi. O'shanda Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (IHTT) hamda Yevropa komissiyasi (YK) ilmiy-texnik taraqqiyot va iqtisodiy o'sish uchun biotexnologiyalar, biologik materiallar (genlar, ildiz hujayralar, to'qimalar) va tabiiy resurslar (o'rmonlar, qishloq xo'jaligi ekinlari) asosida iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirishga qaratilgan dasturlarni ishlab chiqishni boshlagan edi.

Ekspertlarning hisob-kitoblariga ko'ra, hozirgi kunda Yevropada bioiqtisodiyot bozori 2 trillion yevrodan ortiq hajmga ega bo'lib, qishloq xo'jaligi, o'rmon xo'jaligi, oziq-ovqat va kimyo sanoati hamda ekologik toza energiya ishlab chiqarish sohalarida Yevropa Ittifoqi mehnat bozorining qariyb 9 foizini tashkil etuvchi 22 million ish o'rnini yaratmoqda.

Yashil iqtisodiyotning asosiy jihatlaridan biri – bu atrof-muhitga va uning degradatsiyasiga xavflarni sezilarli darajada kamaytirishdir. Hozirgi kunda insoniyatning tabiat qonunlari va ekologik xavf-xatarlar haqidagi bilimlari yetarli emasligi, sayyorada ekologik inqiroz kuchayishiga olib kelmoqda.

Xalqaro hujjatlarda ekologik xavfni kamaytirish ehtiyojlari “ehtiyotkorlik tamoyili” asosida talqin qilinadi. Bu tamoyil, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan salbiy ekologik oqibatlarining oldini olish uchun iqtisodiy faoliyatda ehtiyotkor yondashuv zarurligini bildiradi. Mazkur tamoyil tibbiyotdagi “zarar yetkazma” prinsipiga o'xshaydi. U ko'plab xalqaro hujjatlarda, jumladan, Bregel Yevropa deklaratsiyasi (1990-yil), Rio deklaratsiyasi (15-tamoyil) (1992-yil), Iqlim o'zgarishi bo'yicha doiraviy konvensiya (1992-yil) va BMT hamda IHTT hujjatlarida aks etgan.

Mazkur mafkuraviy yo'nalishda global iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish bo'yicha eng muhim xalqaro kelishuvlardan biri Kioto protokoli (1997-yil) bo'lib, u ko'plab davlatlar uchun issiqxona gazlari chiqindilarini tartibga soluvchi va cheklovchi mexanizmlarni belgilagan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa o'rnida men chuqur hurmat qiladigan mashhur amerikalik olim Barri Kommoner tomonidan ilgari surilgan "ekologiya qonunlari"ni keltirmoqchiman. Sababi, ushbu qonunlar bugungi kunda ham yashil iqtisodiyotni mamlakatimizda shakllantirish va barqaror rivojlanish konsepsiyasini amalga oshirishda dolzarbligini yo'qotmagan.

Barri Kommonerning ekologiya qonunlari quyidagilardan iborat:

1. Hamma narsa hamma narsaga bog'liq.

Ekotizimlar o'zaro bog'liq bo'lgan ko'plab qismlardan tashkil topgan bo'lib, ulardan biridagi o'zgarish boshqasiga bevosita ta'sir qiladi. Tabiiy tizimlar o'z-o'zini muvozanatlashtirishga qodir bo'lsa-da, ularning bu xususiyatlari haddan tashqari tashqi yuklama ostida izdan chiqishi mumkin.

2. Hamma narsa qaergadir ketishi kerak.

Bu ibora fizikadagi asosiy qonun – moddaning yo'qolmasligi prinsipining ekologik ifodasidir. Tabiatda "axlat" degan tushuncha yo'q: bir organizm chiqindisi boshqasining ozuqasiga aylanadi. Bugungi ekologik inqirozning asosiy sababi shundaki, inson yer ostidan juda katta miqdorda modda olib, uni sun'iy shakllarga aylantirib, atrof-muhitga chiqaradi. Bu esa bu birikmalar bo'lmasligi kerak bo'lgan joylarda to'planib, ekologik muvozanatga zarar yetkazadi.

3. Tabiat yaxshiroq biladi.

Insoniyat texnologiyalarni ishlab chiqishda tabiatni takomillashtirish mumkin deb o'ylaydi. Ya'ni, tabiiy tizimlar bera olmaydigan tovar va xizmatlarni yaratishga urinishadi. Biroq tajriba shuni ko'rsatmoqdaki, ekotizimlarning keskin antropogen o'zgarishlarga uchrashi ularning yemirilishiga olib keladi. Tabiiy jarayonlarga aralashish har doim ham foyda bermaydi.

4. Hech narsa tekin emas.

Ekologiya va iqtisodiyotda har qanday resurs qiymatga ega. Insoniyat global ekotizimdan oladigan har qanday foyda yoki mahsulot mehnat bilan qayta to'lanishi kerak. Aks holda bu tabiiy resurslarning tanazzuliga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Vernadskiy V.I. Biosfera va noosfera. M.: Ayris-Press, 2004. – 576 b.
2. Bobilev S.N., Zaxarov V.M. Inqiroz: iqtisodiyot va ekologiya. M.: Institut ustoychivogo razvitiya / Sentr ekologicheskoy politiki Rossii, 2009. – 84 b.
3. Bobilev S.N., Zaxarov V.M. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash va barqaror rivojlanish. Moskva: Ekonomika, 2011. – 295 b.
4. Bobilev S.N., Zaxarov V.M. "Yashil" iqtisodiyot va modernizatsiya. Ekologik-iqtisodiy barqaror rivojlanish asoslari. // Na puti k ustoychivomu razvitiyu Rossii. №60. 2012. – 90 b.
5. Kelajak – biz xohlagan kelajak. BMT konferensiyasining yakuniy hujjati. Rio-de-Janeyro, 2012. [Elektron resurs]. Murojaat manzili: <http://www.uncsd2012.org/>
6. Vayszekker E., Xargrouz K., Smit M. Besh omil. Barqaror o'sish formulasi: Rim klubiga hisobot. M.: AST-Press Kniga, 2013.
7. Bobilev S.N., Zaxarov V.M. Ekologiya va iqtisodiyot. "Yashil" iqtisodiyot. Inson va tabiat. M.: Moskva sh. Tabiatdan foydalanish va atrof-muhitni muhofaza qilish departamenti / IBR RAN huzuridagi Barqaror rivojlanish va salomatlik markazi / Rossiya ekologik siyosati markazi, 2015. – 98 b.
8. Bobilev S.N., Zaxarov V.M. Ekotizim xizmatlari va iqtisodiyot. M.: Institut ustoychivogo razvitiya / Sentr ekologicheskoy politiki Rossii, 2019. – 72 b.
9. Vaxobov A.V. "Yashil iqtisodiyot" konsepsiyasini amalga oshirishning xorijiy tajribasi va undan O'zbekiston amaliyotida foydalanish imkoniyatlari. // "Yashil iqtisodiyot" rivojlanishining jahon tajribasi va undan O'zbekiston amaliyotida foydalanish imkoniyatlari mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to'plami. – Toshkent: "Universitet", 2019. – 142 b. (4–13-betlar).

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. aprel. № 3. navbatdan tashqari son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>